народу. Най же та буржуазія сама й бореть ся за „нації“...

Ми робітники — наймити маємо иньшу роботу! Нам треба єдности, аби тій буржуазії головки покрутити!

Але хай ніхто не подумає, що ставлючи на першу точку нашої боротьби інтернаціональну єдність робітництва ми маємо зрікатись своєї мови, занедбувати справу визволу України. Ні!

Ми мусимо помагати, чи брати й участь у тім визволі, але робити то все завжди маючи на оці доброго цілого людства. Для нас має однаково дорога воля Польщі як і України, ба навіть Мексика або Китаю. Ми потребуємо, щоб нації по цілім сьвіті стали вільними.

„Хай жиє людство!“ „Хай жиють нації з котрих людство складаєть ся!“ Але не за помочею зброї мілітаризму, не після підступства королів та буржуазії мають ті нації бути вільні.

Соціялізм став в сьвіті уже такою силою, що колиб не дали себе злапати націонал-соціялісти на гачок націоналізму, то і війниб сеї не було і ми б силою своєю, силою Інтернаціоналу примусилиб людських верховодів роскувати заковані нації.

Але розуміне помилок дає певність на будуче, що їх, вдруги не буде. І сей поклик: „Відбудовуймо Інтернаціонал!“ показує, що всесьвітний пролетаріят уже зрозумів свою помилку.

Хай же нині дня 1-го Мая загремить і наш голос, голос Українських Соціял-Демократів:

„Відбудовуймо Інтернаціонал!“

„Хай жиє людство!“

„Долів націонал-соціялістів!“

Чи годитись нам з „ідеями“ Федерації Українців в Злуч. Державах?

Ми вже кілька разів вказували, що „Федерація Українців в Злучених Державах“ — є худосилий витвір стейтської української буржуазії. Цікаво зібрати тепер до купи провідні ідеї і спосіб яким наша буржуазія думає визволяти Україну. Способів тих є два:

1) Інформувати иньші народи про Українську справу 2) На Мировім Конґресі упімнутись за Україною. Про яку Україну думають вспоминатись ті спасителі кождий зрозуміє з того упімненя, яке уже недавно секретар „Ф. У. З. Д.“ в делеґацією подав Комісії Заграничних Справ Стейтського Конґресу:

„1) Колиб заховано стан з перед війни, тоді

а) Українська територія Австро-Угорщини повинна бути перемінена в одну українську провінцію з независимим Соймом; в сій провінції український народ як спільник австро-угоської федерації, виконувавби свою власну долю на поли національнім і економічнім, независимо від польської західної Галичини, та від Румунів, Мадярів і австрійських Німців на Буковині і в Угорщині;

б) Росія повинна що найменше признати засаду національної відрубности Українців і виписати єї раз на все в урядової книги Законів, а Україна повинна мати бодай таку автономію як мала Фінляндія перед 1900 роком (часи Бобрикова); услівями злуки тих двох країн було се, що автономія була їм заґварантована або царем або його послами. (Україні в 1654 р., Фінляндії в 1809.)

II. Як би наслідком війни було заняте Галичини і Буковини через Росію, тоді Мировий Договір повинен заґварантувати всім Українцям бодай таку невеличку національну автономію, як ся, що нею Українці тішили ся в тих провінціях перед війною.

III. Як би Австрія здобула частину російської України, тоді Мировий Конґрес певинен утворити автономну українську державу з тої частини оріґінальної, української території, яка на се згодить ся“.

Чистий гандель!.. І хто з сьвідомих Українців – робітників згодить ся пальцем кивнути на такий „визвіл“ України.

I. По зарізаню міліонів Українців з обох боків царського і цісарського, по знищеню Галичини, а може і цілої України — сї людоньки як церковні діди просять автономії від Австії та Росії!

II. Колиб же Галичина і Буковина пішли під Росію, тоді сї політикери жебрають, щоб „Мировий Договір“ повинен заґварантувати всім Українцям бодай невеличку „національну автономію“... „Невеличку“... така невеличка відвага тих спасителів!

III. „Як би Австрія здобула частину російської України...“

Частину України... То ж видно, що в них цілковито нема вголовах визволу цілої України!

В сім „упімненю“ кажеть ся лиш загальними словами про „автономію“ України, але нічого не кажеть ся про пекучі реформи на Україні.

З сего „упімненя“ і з цілої праці діячів „Ф. У. З. Д.“ видко тільки працю буржуазів, котрим лиш розходить ся мати яку будь Україну, як тим жидам царя: „Хоч — кізяка“. Тай нема дивоти. Тій українській буржуазній інтеліґенції розходить ся мати таку Україну, деб вони могли мати посади і, луплючи шкіру з рідного народу, розвивати українську буржуазну клясу. Тому вони з таким лехким серцем годять ся на всілякі поділи України.

Зброя визволу у тих панків теж не дуже страшна: „інформація чужих народів“... Для того вони клопочать голови українському пролетаріятови в Стейтах жадаючи від него грошевого попертя, а вони будуть визволяти.

„Інформації чужих народів?.. Щоб чужі народи (зрозумій буржуазія иньших народів) впімнулись за Україною, треба, щоб вони бачили собі інтерес з України. І от сї „мацьорники“ старають ся пояснити буржуазам цілого сьвіта яка Україна богата і які зиски з неї можна потягти. Видають книжки в усіляких мовах аби скликати на голову України круків. Австрії дають в поміч Січових стрільців, а від Росії жадають признаня прав Україні. Шукають ласки в Турка та Німця і друкують „оголошеня“ про Україну в анґлійській та французькій мовах. Мовляв: може хтось трафить ся.

Друге „Мировий Конґрес“... А хто скаже що той конґрес буде? Се війна імперіялістична. Один з воюючих має згинути, а другий стане діктатором сьвіта! Пощож діктаторови „Мировий Конґрес“?

Ні! Українське сьвідоме робітництво може тільки бридитись тим „визволом“ мацьорників з „Ф. У. З. Д.“

Ні! Не треба нам в друге випукувати Америки. Ідеєю Українських соціялістів мають бути ідеї революції 1905 року:

1) Відібране ґрунтів на Україні від пануючих кляс і розділ тієї землі задурно між рільники. 2) 8 годин праці і широке робітниче законодавство. 3) Запроваджене на Україні найширшого демократичного житя.

Помочи ми маємо шукати не в „міродатних кругах“ буржуазії, а в революційного пролетаріяту цілого сьвіта. Хай наші буржученки інформують сьвіт про Україну, хай шукають на неї купця... А наш обовязок українського соціялістичного робітництва революціонізувати наших українських робітників в Америці і враз з революційним пролетаріятом Европи визволяти усі наші України!

Встановлене Першемайського Сьвята.

Двайцять сім літ тому назад, поверх чверть століття вже пройшло, — сьвятковано вперве велике робітниче сьвято, сьвято 1 го Мая.

На париськім конґресі 1889 року, як на ново засновано Соціялістичний Інтернаціонал, ухвалено сьвяткувати день 1-го Мая як велике, міжнародне, робітниче сьвято, сьвяткувати сей день як маніфестацію великих кличів, під якими ведеть ся новочасна визвольна боротьба соціялістичного пролетаріяту, як маніфестацію боєвих кличів новочасного революційного соціялізму.

На париськім конґресі порішено що року сьвяткувати день Першого Мая. І в рік опісля, двайцятьсім літ тому назад, вперве сьвяткував цілий соціялістичний сьвіт своє велике сьвято.

Перше маєве сьвято! Який тоді страх переймав всі пануючі сфери! З яким пореляком вижидали сього страшного дня і „могучі міра сього“ і філістри цілого сьвіту. Здавало ся їм, що се в той день 1-го Мая розпічнеть ся крівава розправа зі всіми представителями старого сьвіту, зі всіми тими, що жите своє та істноване звязали з теперішним суспільно-політичним ладом. Може бути, що се несьвідомо лякала їх та непокоїла совість, що се лякали їх раби, що станули в один боєвий ряд в великій боротьбі за визволенем людства з кайдан неволі, визиску і темноти.

З незвичайною трівогою вижидали тоді в сферах па-

них партій принесла богато доброго робітникам у всіх краях. Сій то політиці завдячують робітники свої виборчі права, цілу масу важних законів, охороняючих працю, обезпечене на старість, законодатний робочий день, мінімальну платню і богато, богато других. У всіх тих краях, де перепроваджено цілий ряд охороняючих для робітників законів, робітничий рух розвиває ся добре і обіймає міліони за міліонами ланцухом клясового усьвідомленя. Можна би навіть сказати, що в тих краях, де є більше суспільних реформ робітничий рух розвиває ся ліпше, чим в тих краях, де реформ тих нема, а робітник є відданий на ласку і неласку підприємця де, є позбавлений права голосованя, не посідає жадної законної охорони ані репрезентації в законодатних тілах держави.

Тут практика розминає ся цілком з теоріями синдикалістично--анархістичними, після котрих реформи є „шкідливі“ для робітничої кляси, бо ослаблюють революційного духа серед мас. Після їх гадки виходить, що тим ліпше для робітничого руху, чим гірше є положене робітників.

Чим положене робітників є гірше, тим лекше є о стихійні вибухи розпуки, тим лекше ширить ся анархістична пропаґанда. Але ті вибухи розпуки, ані також анархістичні рухи в Іспанії або в полудневій Італії, не мають нічого спільного з приготовлюванем соціяльної революції, хвилі, в котрій працююча кляса запровадить розумну господарку народним добром.

В краях, де нужда має ширить ся застрашаючий спосіб, де найнизший пролетаріят є в великім числі, ширить ся анархізм, той рух розпуки темних бідаків. Але соціялізм може успішно ширити ся тільки межи інтеліґентними робітниками.

Перші кружки соціялістичні повстали серед фахових, отже добре платних робітників, котрі мали час на те, щоби читати і думати богато, котрі мали висші потреби культурні.

Впроваджене осьмогодинного дня праці, получене зі зменьшенем безробітя і з усталенем робітничих доходів, принесе нечувані користи робітничій клясі і без сумніву збільшить соціялістичні ради. Робітники маючи більше часу, будуть ліпше розвивати ся культурно, а маючи урегульовону сяк — так платню, не станутъ перед розпучливим загадочним завтра і будуть могли віддавати свої сили на пропаґанду і т. п. Ніхто не буде таким наївним дітваком, щоби твердити, що впроваджене 8-годинного дня праці — буде шкідливою річию для робітничої кляси і соціяльної революції. А прецінь се є домаганем наскрізь реформаторським. Таким самим важним домаганем було суспільне обезпечене, сформоване у внесеню посла Берґера, соціялістичного конґресмена, котре було внесене в палаті репрезентантів два літа тому. А однак з табору анархістичного піднесли ся голоси, котрі виступили проти Бербера. Тоді доказувано, що такий закон ослабить революційний настрій робітничих мас.

Велике значінє мають також для робітників реформи муніціпальні, захоплюване управи міст і громад під заряд робітників. Очевидно жадний муніціпальний уряд не може запровадити соціялістичного устрою, але звичайно улекшує робітникам борбу о підвисшене платні, перепроваджує завязки суспільної господарки, обіймаючи ріжні галузи промислу на власність суспільности, підносить добробит робітничої кляси, показує в який спосіб можна використати уряди на доброго суспільства, в протиставленю до господарки „старих партій“ використовуючих свою політичну силу на користь малої кліки капіталістів.

Після нашої гадки, реформаторська політика, виборча боротьба, захоплюване управ міст, може тілько піднести революційний настрій, серед робітників, може в своїх результатах тілько збільшити клясове усьвідомлене а ніколи зменьшити.

Соціялістичний робітник набирає певности в свої власні сили, розуміє досконало зміст суспільного житя, знає, що видобуваючи ся з біди і неволі зближає ся до устрою свободи. Такий робітник знає вже що зробить завтра, коли зміцнить свої орґанізації і здобуде своїх товаришів праці для соціялістичної партії, знає, що завтра вже буде міг перепровадити в здобутім через себе місті закони даючі йому чисті мешкальні дільниці, закони даючі йому ґарантію, що в часі страйку він не буде битий палками, закони, котрі на користь мешканців віддадуть трамваї, фабрики воду, достави угля, забезпечуть його в разі хороби від лікарського визиску, дадуть його дітям добрі школи і т. п.

Анархіст або анархізуючий синдикаліст, котрий має повну губу „революційних“ фраз, потрафить ставляти неозначені гороскопи якогось страйку, котрий вибухне десь, колись, в часі дуже неозначенім, і з филь того страйку вийде як грецька богиня з морської піни — якийсь устрій, і в котрім не буде жадних законів, жадного уряду.

Анархістично — синдикалістична „революційна“ фразеольоґія провадить до замраченя розумінь. Але мрачні мрії про страйк, котрий колись до нас прийде, міліони неґацій, коли ходить о позитивну роботу, висьміваня політичної акції — се власне „одинока“, „здорова“ тактика пролетаріяту і строго „революційна!!“

Реформаторська політика соціялістичної партії є конечно потрібна для приготованя революції. Очевидно, обовязком соціялістичної партії є представляти робітничій клясі ясно і виразно в пресі і на вічах остаточні цілі соціялізму, соціяльну революцію, маючу доконати перевороту в суспільних обставинах.

Робітничий рух осягаючи численні користи реформаторської політики, і видячи розвязане суспільного питаня в пролетарській революції, не піде тоді на синдикалістично — анархістичні бездорожа, ані також на бездорожа реформаторської бляґи капіталістичних реформаторів.

Одне і друге є для робітничої кляси однаково шкідливе.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO